Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 29. (10.704). Львів, вівторок 9. лютого 1926. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10, II. пов. Конто почт. щад. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передпол. Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 СОТ.

Відкладена конференція.

Як важко розаброюватись...

У Женеві 15-го н. м. мали вібратись великі та менші держави для підготовчої наради щодо одної з найважливіших справ для віднесення світового мира: — конференції для розаброєнь. Тимчасом ген. секретар Ліги одержав формальне прохання від Франції, Італії, Японії, Чехословаччини та Уругваю, щоби конференцію відкласти. На тему цього бажання европейська преса завела палку дискусію: хто в дійсности є головним винуватцем такого загаєння справи і які причини спонукали деякі держави стриматись від подорожі до Женеви. Першу вину скидають на Францію, яка перша поклала свій підпис на згаданім документі.

У відповіді на ці закиди французький уряд каже офіціяльно так: „Інакше й не могло бути, бо причиною відкладення є непереможні обставини. Найголовнішою є те, що Німеччина не зголосила свого вступу до Ліги Націй. Вступ Німеччини до Ліги є передумовою для всієї європейської політики. Договори не мають ніякої практичної вартости, як довго Німеччина не належить до Ліги, а також безвартні для Німеччина. Другою причиною відкладення конференції є становище японського уряду. Після неждано! смерти премієра Като, мусіли утворити новий уряд. Представники Японії в Лізі мусять одержати нові інструкції. Присутність Японії при нарадах над проблемою розаброєння є майже так само важна як присутність Німеччини. Третьою причиною є те, що не повинно бракувати на конференції СРСР. Про суперечку Радянського Союзу зі Швайцарією можна думати що хто хоче, але ясно, що постанови про европейське розаброєння не мають без співучасти Росії ніякого глузду. Щодо цього думка в Лізі Націй є така одностайна, що радили вже над тим, щоби конференцію перенести до якогось франц. міста недалеко швайцарського кордону. Цей вихід візьмуть, річ ясна на увагу щойно тоді, коли Чічерін не буде в силі порозуміти́сь зі швайцарською союзною радою".

Кажучи коротко: загально-політична ситуація не є пригожа. Зі становищем Франції погодилась Англія. Хоча конференція для розаброєння має бути тільки підготовною нарадою — коли зараз при першій виміні думок виринуть усі розбіжности інтересів, дальші конференції можуть бути втрачені. Члени наради в особі представників держав здають собі справу, що всі рішення повинні бути солідарні. Розаброєння мусить бути вислідком загальної потреби: доброї волі і почування забезпеки. Всі передвступні наради будуть щойно перевіркою атмосфери цієї доброї волі та забезпеки.

Конференція розаброєнь мусить скласти цілий складний кодекс законів, згідно з якими держави були би примушені, погодившись з ним, обмежувати постепенно свої зброєння. А в парі з цим мусить іти прояснення атмосфери, в якій 19 народів почувають себе безпечніше, приставши до загального договору, ніж дотепер, коли мають за собою армію і восьмі конференції.

Не диво, що великі держави заявляють щиро про своє непідготовлення до наради над такою заплутаною проблемою.

За океаном.

З діяльности „Обєднання" — „Акція" Назарука.

Філядельфія 16. січня 1926.

Обєднання українських національних організацій в Америці, замикаючи з кінцем 1925 року третій рік своєї діяльности, видало комунікат, в якому стверджує, що ідея, яку воно заступає, знайшла серед американсько-українського громадянства велике зрозуміння. „В новому році — кажеться там — будемо далі продовжувати нашу працю, якої головна мета: нести матеріяльну допомогу нашим економічним організаціям в краю та піддержувати і тут і там незалежницьку політичну лінію. Наша велика ціль зєднує собі в Америці щораз то більше прихильників, промощує собі шлях до всіх американських громад, товариств та осіб і дає нам можність вірити, що ідеєю і совісною працею притягнемо в новім році до своїх рядів нові кадри свіжих сил. З тою надією вступаємо в четвертий рік діяльности Обєднання. Всім нашим прихильникам щиро дякуємо за їх жертвенність та працю в користь Рідного Краю. Дякуємо в імені своїм і в імені Рідної Землі."

І справді Обєднання в м. р., як і в попередніх, виявило немало організаційної справности, хисту й енергії та придбало поважну скількість гроша на старокраєві цілі, зокрема ж на українське приватне шкільництво. Як не важко було вибрати ці гроші між українськими емігрантами в Зединених Державах, а всеж таки акція Обєднання не вгавала ніколи і воно може похвалитися дійсно позитивною роботою для добра рідної справи. Це, розуміється, в першій мірі заслуга меткого проводу, а дальше й тих кол, що підпомагали матеріяльно заходи і працю Обєднання. Сьогодня Обєднання є дійсно нашою найважнішою, провідною установою за Океаном, не дивлячись на силу-силенну ворогів по лівій і правій стороні, які бажалиб конче підкопати і вбити авторитет і довіря до цієї впливової організації.

В останньому часі Обєднання розвинуло живу акцію за колядою на Рідну Школу, взиваючи кожну громаду віддати весь дохід з коляди на згадану ціль. Цей зазив не проминув без відгомону, бо зі всіх усюдів надпливають до Обєднання збірки з коляди на Рідну Школу, які разом будуть переслані до Львова. Так само повело Обєднання агітацію за підпискою акцій Земельного Банку Гіпотечного. Агітація повинна увінчатися успіхами, бо Земельний Банк заповів в американських українських газетах, що всі свої операції веде в долярах, отже тепер виключені страти, при евентуальній зміні курсу польського золотого.

При кінці подаємо до відома розділ жертв, які наспіли до Обєднання в місяці грудні м. р. З загального приходу в тому місяці в сумі 3,766·90 долярів приділено по призначенню жертводавців на: Земельний Банк Гіпотечний 2,195 долярів, Рідну Школу 300, голодуючих 200, інвалідів 200, сиріт 100, політичних вязнів 100, т-во „Просвіта" 50, хорих стрільців у шпиталі в Штернберку на Моравії 50 долярів.

•

Ми вже зазначили вище, що проти Обєднання виступають на американському грунті всякі люди з ліва і з права. Ріжним професіональним крикунам з ліва ми вже й не дивуємось, але годі нам таки поминути мовчки тої „акції", яку розвиває проти Об. д-р Назарук. Виконавши собі у Відні відомого доносчика Ранда, довівши своєю працею в Канаді до того, що вона нині дає менше на Рідну Школу, як українська еміграція в Чехословаччині — взявся тепер до такої самої „праці" в Зединених Державах. Відколи він сидить у Шікаго, де є його домена, нема звідти навіть коляди на Рідну Школу, бо всі гроші йдуть на пресовий фонд його органу „Січ". Загалом звідти на край не можна добути ні одного цента! Замісць скріпити „Січ" і заохотити її до праці й жертв для краю, він каже їй присягати на Скоропадського і тягне з наших людей кожний цент виключно на свою газету та свої льокальні цілі. І то тепер, коли в Галичині така скрута й нужда!

В найновіших часах зачав Назарук кампанію вже й проти УНДО, не гірше, як Цегельський. Особливо не подобається йому становище УНДО в земельній справі (земля без викупу!), як і те, що УНДО „не визнає правного гетьмана" Скоропадського, якого він помагав валити власними руками... Розуміється, ні Обєднанню ні УНДО така кирпина поважно зашкодити не може, а всеж є деякі некритичні, мало вироблені елементи, які йому вірять, замкнулися у відірвану від життя касту і поза гетьманством нікого й нічого знати не хочуть. Через цих людей і збіркова акція на пекучі краєві потреби не йде так, якби повинна, і маємо непотрібні страти в самому українському житті в Америці, бо „акція" Назарука викликала нове розбиття наших сил і нові непорозуміння. **О.**

По широкому світі.

Англія буцім-то мала вжити заходів у Франції, щоби не розмазувати у пресі справи фальшованих мадярських банкнотів, вказуючи на мотиви, чому це може мати шкідливі загально політичні наслідки.

Німеччину приймуть до Ліги Націй імовірно щойно в половині марта.

Протест проти податків ухвалених новим французьким урядом висловило париське купецтво одногодинним демонстраційним страйком, зачинивши всі крамниці.

Машину до фальшування 1000 франк. банкнотів найшли таки в державнім Картографічнім Інституті в Будапешті підчас нової ревізії, в якій брала участь французька поліція. Факт, що дотеперішні ревізії не дали ніяких вислідів стає підставою до висновків, що мадярська поліція хотіла затерти сліди співучасти уряду в фальшівничій справі.

З польських справ.

Новий проект закону про збори, прийнятий соймовою конституційною комісією, ще не скінчений і є предметом дискусії. Прийняли покищо таку статтю 18.: „Всякого рода зїзди можна робити на підставі принципів, які обовязують щодо публичних зборів. Повідомляти про зїзди в зачинених льокалях і передавати прохання за дозволом на віча під голим небом треба до трьох днів до адміністраційної місцевої влади І-ої інстанції. Цей закон не торкається зїздів передбачених у статутах організацій, що істнують легально.

Йос. Грабський бувш. премієр подав у суд денник „Ржечпосполіту" за особисті напади на нього.

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 52/26. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułów umieszczonych w czasopiśmie „Dilo" Nr. 24 (10.693) z dnia 3. lutego 1926. roku pod tytułem: 1) Na stronie drugiej tytuł artykułu i czas a) od początku do słów: St. Grabskyj, b) między słowami: uniwersytet... a: p. St. Grabskyj, c) między słowami: Toma z młodzi... a: słowami: zrobyty argumenty. d) W artykule pod tytułem: Selanskyj kongres" podczas w całości oraz a) między słowami: ponad 200 osib... a słowami: Kongres prochodyt, b) między słowami: promow posliw do końca artykułu zawiera znamiona ad 1) zbrodni z § 65 a) ustawy karnej ad 2) występku z § 302 ustawy Karnej uznał dokonaną 4. lutego 1926. r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1863 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 r. t. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów, dnia 3. lutego 1926. r. Hawel.

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 55/26 W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Dilo" Nr. 24 (10.697) z dnia 3. lutego 1926 roku pod tytułem: „W polskij polosi" cały artykuł zawiera znamiona występku z § 302 ust. karn. uznał konfiskatę 2. lutego 1926. roku za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493. p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6. ex 1863. t. j. zarządzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 Zł. P. Lwów, dnia 4. lutego 1926. r. Hawel.

опришків. Під загрозою револьверів перевели особисту ревізію і стягнули з них гроші. Опришків шукали.

— **Нема полонених.** З офіціальних німецьких кол повідомляють, що у Франції та на просторах бувшої Росії не лишилось уже жадних бувших полонених. Німців, з виїмком тих, які залишились у цих країнах з власної волі.

— **Ще один кандидат.** 88 членів шведського парламенту переслали штатлагову стортінґові прохання, пропонуючи на кандидата нагороди міра з Нобелівської премії вітокґідамського бурмістра Куллі Лідґерґена. Хоча це прізвище етично мало гарне, одначе ім'я Шевенні є безумовно чільний перед комісією Нобля, між штотольмського бурмістра в міжнародній арені, і тому він має чимало даних одержати нагороду.

— **Кіно в залізничних поїздах** заведено в Америці у поспішних поїздах між Шікаго і Ст. Люїсом в льондонських підземних поспішних залізницях. Ціль очевидно реклама: збільшення числа пасажирів. Щасливі пасажири і власники таких залізниць!

— **Уліпшення літаків.** До тепер летун почував себе у повітрі так довго певним, як довго бачив землю і міг по ній орієнтуватися, як наставляти нахилення літака і тим самим держати його в рівновазі. Щоби вдержати рівновагу і тоді, як землі не видно, себто вночі, у мраці або хмарі, придумувано ріжні прилади, що мали показувати нахилення літака до поземи. Одначе всі вони без огляду на постійні уліпшування працювали досить недосконало і тому лет у ночі чи мраці був не зовсім безпечний. Щойно недавно винайдено прилад „Gyrorector", що працює зовсім певно і докладно і дозволяє серед темної ночі летіти так безпечно як у день. Нема ще тільки певного приладу, як безпечно злетіти на землю, коли літак розбивається.

— **Виділ Союза Українських Адвокатів** пригадує, що Загальні Збори С. У. А. відбудуться в суботу дня 13. ц. м. о годині 4. пополудни в салі дирекції Центробанку (Краєвого Союза Кредитового) у Львові, Ринок ч. 10/II. Проситься всіх П.Т. Товаришів місцевих і в краю о безумовну участь в тих зборах.
ВИДІЛ. 1168 1—1

Всячина.

Нові зорі. З Йоганесберґу повідомляють англійську пресу, що д-р Ван ден Бос проф. університету в Лейдені відкрив при помочі нового телескопу в обсерваторії Йоганесберґу приблизно 80 подвійних зір і дванацять нових зоряних систем. Він ствердив також, що чудова зоря Тукані Бета в околиці південного бігуна складається з трьох подвійних зір, які творять разом шестикратну чудову систему. Чимало зір, які до цього часу вважали поодинокими, є подвійними. Нехай людство радіє, що бодай над його головою стає ясніше.

Потоп і ковчег Ноя. Один з берлінських професорів Екель-Ґрейфсвальд поділився недавно своїми цікавими висновками про велику леґенду світового потопу. Найстарші звістки про цю стихійну катастрофу можна найти в сумерійській літературі з III-го в. перед Хр., а точне її справоздання в 11-ій пісні епопеї Ґільґамеш, переписаної щераз у VII в. перед Хр. і найденої у Ніневі, у королівській бібліотеці Асурбаніпаля. Там пишуть про потоп, який залив місто Шуррпак, близько устя Евфрату та Тигру, що ще тоді не злилися. Рівнина між цими двома ріками легко піддавалась до повені. Попередні геологи твердять на підставі цього опису, що потоп спричинили два елементи: землетрус як також і циклони. Але берлінський професор на підставі нового перекладу згаданого тексту каже, що це був тільки хмаролім. Південна буря спрямувала воду перського заливу на північ і збільшила воду Евфрата та Тигра. Вавилонські джерела кажуть про свого Ноя, що звався Утнапіштим, який за радою богів побудував високий корабель і взяв туди всю родину та домашні звірята. Потоп тривав тиждень; корабель блукав аж зупинився на горі „Нізір", імовірно східнім побережжу Месопотамської рівнини. Такі звістки перейшли імовірно до біблії підчас полону Жидів у Вавилоні. У біблії потоп прибрав релігійне значіння. В індійській леґенді потоп іде до шпилів Гімалаїв. Корабель зріс в інтерпретації Жидів до величезного ковчега, тому, що скількість звірів, яку взяв Ной, була величезна і ковчег наближувався до нинішнього дредната. Вавилонський потоп не стоїть у ніякім звязку з потопом ділювіальної ледової доби. Наша північна ледова доба почалась на підставі геологічних та астрономічних обчислень у північній Европі вже 180.000 літ тому і скінчилась тому 13.000 літ. А вавилонський потоп міг статись що найбільше в 605 р. перед Хр. Його не треба звязувати з геологічними подіями, які могли трапитись усій землі мілліони літ тому.

Американський Альнібіяд. Нюйоркський аристократичний світ, а за ним решта нового та старого світу, цікавиться історією багатого молодого Американця Флінта, який своєю поведінкою гризить своїх родичів і всю суспільність. Він має 30 літ, є сином міліонера і визнає найбільшою своєю приємністю звертати на себе увагу незвичайними виступами. Один з таких виступів послужив одному американському автороґі на сюжет пеєи. Флінт вкинєся тоді в театр зі своїми товар. і револьверовими стрілами розігнав акторів і публику. Відсидів 2 тижні в арешті, але покинчив пеєу. Пізніше побився об заклад, що на вулиці в Ню-Йорку буде роздавати прохожим долари, а проте роздасть дуже мало гроше, бо люде не повірять, що це правдиві гроші. Заклад виграв і знову попав у вязницю, бо поліція підозрівала в ньому якусь ошуку. За якійсь час поміщалось у часописах обвіщення: „Невільник біло раси, кремезний, здоровий, з найкращими манерами, син доброї родини, хоче себе продати. Ціна 100.000 долярів." Флінт хотів направду вступити до якоїсь банди опришків, тому, що батько стримав йому щедрі місячні підмоги. Вкінці після цього взяло підозріння на Флінта, що він брав участь у грабежі вілли одного американського міліонера, колекціонера дорогоцінних скарбів мистецтва. Нема сумніву, що він вробив це для сенсації.

Бібліоґрафія.

КНИЖКИ:

Юліян Опільський: „ЗОЛОТИЙ ЛЕВ" оповідання. Українська Дешева Бібліотека. Львів 1926.

Микола Угрин-Безгрішний: СОФІЯ ГАЛЕЧКО, пеєа з життя УСС у 3-ох діях. Видавництво „Жупани" ч. 3. Серія I. Рогатин-Київ-Львів 1925.

ЖУРНАЛИ:

„УКРАЇНСЬКІ МЕДИЧНІ ВІСТИ", орган Київського державного медичного інституту, ч. 1 (3) січень 1926 р. Рік видання другий. Видання київського Мединституту. Зміст: I. Клінічна медицина (статті д-рів Іваненка Голівського, І. Шефтеля, О. Мамалиґа, З. Михальченка, Ф. Удінцова, Іщенка, Гасанча, Гаусмана, Жмакина і проф. Пучківського); II. Теоретична медицина (розвідки д-рів М. Гаєвнюка, Смирнова-Замкова, М. Сисака, Махулька-Горбацевича і проф. С. Кравченка); III. Профілактична медицина (статті д-рів Петренка Дзапалюка, Шарапського і проф. Підгаєцького); IV. Рецензії, реферати і бібліографія; V. Наукове медичне життя та зізди: проф. О. Черняхівський: Матеріяли до ембріольоґічної термінольоґії. Журнал обіймає 256 сторінок друку формату звичайної вісімки. До редакційної колеґії журналу входять: проф. Л. Левитський; проф. Кучеренко, проф. Левитський, проф. М. Стражеско, проф. О. Тиженко, проф. В. Удовенко, проф. О. Черняхівський.

„НИВА", місячник присвячений церковним і суспільним справам. Рік XXI, Ч. 1. за січень 1926. Зміст: о. д-р Г. Костельник: Наш конґрес. — 150-ліття церкви св. Варвари у Відні. — о. Іван Горайко: Церковні метрики. — о. д-р Г. Костельник: „De principio spirationis in SS. Trinitate. — о. Юліян Дзерович: В який спосіб навчати дітей набожного слухання Сл. Божого. — о. д-р Г. Костельник: Нехай не буде непорозуміння. — Нові книжки. — Всячина. — Проповідь.

„УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ", річник II., ч. 1. За січень 1926. Адреса: Wien, XVIII. Oetzthalerstrasse 138. Зміст: На порозі другого року. — С. Шрамченко: Поштові марки українських повстанців 1921 р. — Ц. Свенсон: Дещо про берлінський „Ukraina-Philatelisten Verband" (по нім.) — А. Арнольд: Розшука на українські марки (по нім.) — І. Н.: Марочні жнива в 1925 р. — Нові марки. — Дрібні вісти. — З філателістичних журналів. — Члени Українського Обмінного Товариства. — Переписка. — Оголошення.

„СВІТ ДИТИНИ" ч. 1. січень 1926. Рік VII. (Адреса: Львів, вул. Зімовича ч. 3). Зміст: Я. Вільшенко: Світик своїм маленьким читачам. Ант. Лотоцький: Дванайцята казка дідуся Тавеса. Пригода в останню ніч старого року (з нім.). Прогулька по Кореї. Підгірянка: Журба. Наначе пявич (з рос.). В. Ю. Кисілевський: Пригода канадійського зайчика. М. Вавресевич: Мати й діти. Доля отамана (з рос.). Як дід к дбає про звірят у лісі. О. Забойницька: Ялинка. А. Федоров-Давидов: Страхопуд. Хр. Чоп ер: Лісовий Хмурий та фея веселки. Осипа З. Наша учителька. П. Капельгородський: Село. Тета Олена: Діти граються. Мої забавки. Загадки. Листи від читачів. Переписка з читачами.

„НАША БЕСІДА", ілюстрований двотижневик літератури, науки і суспільного життя під редакцією Володимира Островського. Рік III. Число з 5. лютого 1926 в. Варшава-Львів-Луцьк-Холм. Зміст: проф. Зайкин: До питання про початок державности у Східних Славян. Т. Барабаш: Туга. В. Островський: Хрест отця Василя — повість з життя волинського духовенства. В. Павлович: Становище православної церкви в Польщі. М. Дикалько: Національна проблема. Холмщак: Станислав Сташиц. М. Рудницький: Наддніпрянщина. Памяти протопреса. УНР. о. Волконька. Література, мистецтво, наука. Шевченко в Італії. Хроніка.

„ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС", орган Ревізійного Союзу українських кооператив — виходить що тижня. Рік видання VI. Ч. 5 і ч. 6. Львів.

„СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР", орган краєвого Товариства господарського „Сільський Господар". Виходить 1. кожного місяця. Редагує колеґія. Річник XII. Ч. 1 за січень. Львів.

Оповістки.

Український Театр Союза Артистів.
Бурштин: Понеділок, 8. лютого „Граф Люксембурґ" оперета Леґара. Вівторок, 9. лютого „Монахи" французька комедія Гілера. Середа, 10. лютого „Співець свого горя" пеєа О. Димова.
Рогатин: Четвер, 11. лютого „Граф Люксембурґ". Пятниця, 12. лютого „Монахи". Субота, 13. лютого „Співець свого горя". Неділя, 14. лютого „Анонима". 1.08 1—2

Український Наддніпрянський Театр під дирекцією Н. Бойко.
Станиславів, саля українського „Сокола".
Вівторок 9.II. „Без вини винуватий" (премєра).
Середа 10.II. „Блудна Жінка".
Четвер 11.II. „Ніч під Івана Купайла".
Єзупоаь саля „Народнього Дому".
Субота 6.II. „Циганка Аза".
1151 6—7

Репертуар Українського Наддніпрянського Театру під дир. О. Мітневича.
Мости великі. Саля „Народнього Дому".
8.II. „Пан Твардовський".
9.II. „Майська ніч".
10.II. „Запорізький скарб".
В четвер 11. лютого переїзджає театр до Жовкви. 1210 1—7

Репертуар Українського Театру А. Залеського в Лодзі. Саля „Фільгармонії.
Субота 6.II. о год. 4. попол. „Наталка Полтавка". — Год. 8·30 веч. „Казка Старого млина".
Неділя 7.II. о год. 4. попол. „Запорожський скарб". — Год. 8·30 веч. „Маруся Богуславка".
Понеділок 8.II. „Вій".
Вівторок 9.II. „Кума Марта".
Середа 10.II. 1) „Запорожець за Дунаєм". 2) „Вечерниці Нищинського.
Четвер 11.II. „Катерина" (опера).
1202 2—7

Подяка. Опечалена родина бл. п. д-ра Евгена Левицького складає подяку всім тим, що чимнебудь причинилися до віддання послідньої прислуги Покійному. Дякуємо також усім знакомим і приятелям за виказы співчуття. — Відень, 3. лютого 1926 р. — *Олена* жінка, *Всеволод* і *Мирослава* діти.

„Вертеп Наших Днів" після двох випроданих вистав у Львові — відвідає по 10. ц. м. слідуючі міста: Перемишль, Золочів, Тернопіль, Рогатин, Станиславів, Коломию, Стрий, Борислав, Дрогобич, Самбір. В програмі уґлядяються місцеві відносини. З „Вертепом" ідуть автори: Галактіон Чіпка і Леле. Подробиці в афішах. 1209

Дрібні оголошення.

СПОЖИВЧИЙ склеп „Комора" у Львові, вул. Личаківська ч. 75. поручає добірні товари по цінї апровізаційних склепів. Купує прямо від продуцентів всякі продукти домашнього господарства по найвищих торгових цінах. Евген Рачинський. 1199 2 2

АСКУЛЬТАНТ судовий, одружиться з інтеліґентною панною, що є власницею сільської посілости, або має відповідне майно. Річ трактується поважно і інформації Poste-restante Павло Плосецкий Східниця. 1212 1—3

Оголошення.

За оголошення Редакція не відповідає.

Подяка.

Тяжке горе навістило нашу сімю. Несподівано відійшла від нас у кращий світ наша найліпша жена, найкраща мати Валерія з Голлерів Дзеровичева, не попрощавшись з мужем, не поблагословивши діточок. Розорвалось нагло серце, що нас всіх так любило. І в тім тяжкім горю зазнали ми тільки сердечної відради від наших друзів, приятелів та родини, що ми навіть не в силі всім як слід подякувати. Прийміть хиба мале за велике.

З щирого серця дякуємо нашому духовенству, що потрудилось із віть кільох миль, щоби віддати останню прислугу покійниці, яка наш нарід, наш обряд цілим серцем полюбила, а саме Всч. ОО. Василеви Смолинському з Нової весі, Іванови Качмареві зі Злоцького, о. Стефанові Корнові з Лабової, Миколі Рибакови з Матієвої, Петрови Білинському з Нового Санча, а передовсім випробованому нашому другови і сповідникови покійної о. директорові Онуфрію Галтевичеві, що з далекого Дрогобича поспішив на сумну вістку, щоби кинути грудку на свіжу могилу і молитву щиру занести за спокій душі бл. п. Валерії. Дякуємо Вам за щирі ваші молитви і за ваш спів прегарний, яким звеличали Ви память покійниці. Сердечну дяку складаємо і священикам лат. обряду, а передовсім кс. д-рови Андрієви Церлековн, якого тактови і щирій приязни дуже багато завдячуємо, як також кс. д-рови Павлові Судьї, префектам гимназії в Новім Санчі.

Дякуємо рівнож панству Мігачам, панству Филиповичам, а передовсім Вп. паням Белянській і Пйотровській, що на вістку о ненадійній смерти поспішили в наш дім, занялись похороном, приголубили сиріток. Слів подяки не маємо для наших добрих, щирих друзів панства президентів Пероса з Кракова, що приїхали на вістку о смерти з Кракова, привезли вінець і бальзамом свого доброго серця лікували рани нашої зболілої душі. Дякуємо товаришкам (-ам) нашої донечки Віри з осьмої кляси за їх корпоративну участь в похоронах покійної.

Взагалі дякуємо всім, що численною присявою звеличили похоронний обряд, що устно і письменно зложили вислови свого щирого співчування в нашому горю, а зокрема дякуємо українській громаді Нового Санча за прегарний вінець на могилу покійниці. 1214

Новий Санч 28. січня 1926.
Д-р Олександер Дзерович муж;
Д-р Маркіян, Надія, Віра Дзеровичі діти.

Ширіть наш часопис!

за малий кутик у своїй часописи для статей про мистецтво. Ось і вся кривда польських архітектів. Добра душа, подумав я собі, знайшлася поза технічними колами, — коли бере в оборону своїх архітектів: остаточно невже їм дістьсе, коли теоплять лише таку кривду. Хіба, що автор статті не збагнув їх душі і кишені...

Цей виступ підбадьорив і мене сказати кілька слів на цю тему, головно на увагу науковим, культурним та освітним інституціям, що проводять нашим суспільним життям.

Великий цивілізаційний розвій останніх десятків літ значно поширив сферу діяльности в усіх тих напрямках, де потреба співпраці архітекта інжиніра. Великі проблеми розбудови міст, фабрик і промислових кольоній, потреба надати їм естетичний вигляд і піти за останнім поступом техніки, такі культурні завдання як охорона памятників, творення храмів божих та суспільних будівель — вся ця праця є обсягом діяльности архітекта-інжиніра. Кожна будівля, як витвір людини є виразом її інтелігенції і доказом розвитку суспільного господарства. Коли ми виконуючи будівлі хочемо не тільки мати осідок для своєї праці, але й валишити нашим наслідникам свідоцтво своєї культури і поступу техніки, тоді ми поручаємо проекти і їх виконання технікам з вищою освітою.

І тут виступає правдива роля, яку в культурній суспільности має відіграти архітект-інжинір. Він стає необхідним не тільки як фаховець, але також як чинник культурний. Він мусить бути добрим конструктивним техніком, знати фінансову калькуляцію, закони, мати енциклопедичні відомости в ріжних обсягів техніки, знати точно ужиткове будівництво, куди належить чимало будівельних груп. Крім цього повинен знати життя свого середовища, бути добрим гігієністом, а вкінці творчою людиною, з артистичною культурою. Його характер повинен бути чистий, бо в його руки складає клієнт майно, часом без спроможности контролі. Щоби він міг справитись з таким важким завданням, мусить іти йому на зустріч його громадянство а держава своїми законами берегти його працю. Спеціяльно в нинішній післявоєнній добі, коли настали важкі обставини для праці та заробітку, а конкуренція з півінтелігентним елементом є для людини з вищою освітою майже неможлива, у такий важкий мент бачимо саме щось протилежного, неімовірного. Не тільки обсяг ділання інжиніра-архітекта не має законної охорони, але наше громадянство не має для нього зрозуміння а навіть часто свідомо його нехтує.

З практики відомо, що клієнт виходить з такого хибного становища, що виконує будову під власним проводом, при помочі нефахових сил, а вживає тільки платних фірмантів. Ясно, що він не в силі осягнути добрих вислідів ні в калькуляції будови, ні в технічнім виконанні. Навіть ощадна держава передає шляхом оферт свої праці інжинірам архітектам і будівничим.

Яка-ж причина такого відношення громадянства? У першій мірі та, що є ріжні категорії будівельних підприємців, які вводять посеред загалу дезорієнтацію. Поруч інжинірів-архітектів з повними укінченими студіями та уповажнених будівничих, які скінчивши промислову школу, здають іспит, щоби одержати концесію для будови, є ще й будівельні майстри, а навіть „цивільні" інжинірі, спеціялісти від будови мостів, шляхів, регуляції рік. Також і геометри (землеміри) беруть інколи на себе будівлю. Та найбільше шкоди й плутанини спричинюють т. зв. „технічні бюра", себто агенції, що одержали промислову карту і восереджують довкола себе недокінчених студентів. Вони роздають роботи майстрам, а пляни фабрикують самі.

Прошу уявити собі, що сталося би з працею лікаря, адвоката, професора, священика, колиб до виконування їх практики допустили знахорів, покутних писарів, студентів, дяків? Висновки ясні. А з цього також ясний висновок на питання зазначене у вступі: яка це кривда дістьса нашим архітектам-інжинірам. Наше громадянство не розуміє їх ролі у суспільним життї, бо не відчуває ваги архітектурного мистецтва для розвитку народу. А тим самим робить у першій мірі кривду національній справі.

Лев Левинський,
інжинір-архітект.

Відгуки дня.

Вертеп Наших Днів.

Як що „Відгуки Дня" мають бути справжні відгуками, — то мушу згадати про „Вертеп Наших Днів", хоч... багато людей зовсім серійно відзорвіє мене з авторстві його. Це підозріння зродилося зараз після розліпки афішів (розліплював хтось инший!), де чорним на жовтім було виписане моє прізвище. Відпекатися від цього не можу, бо є певні докази і повна каса, хоч з другої сторони ряди моїх ворогів помітно збільшилися.

Та як би там воно не було, писання рецензій взагалі уважаю за невдячну річ. Майже ніколи рецензія не вдоволяє всіх, дуже рідко автора твору, а ще рідше рецензента. Деколи вона робить кривду авторові, а часто самому рецензентові. Наконець у кожній, хоч би й найгіршій рецензії, треба дати пару рядків розумних, а це кожний мусить признати, доволі тяжко.

„Вертеп Наших Днів" не сповнив вповні свого призначення. Люде ві разу не повішалися, хоч можна було. Один тільки стовпом свої ребра ся від, бо хтось сказав йому, що він комплєтно пяний.

Сам „Вертеп" був би добрий, як би в ньому не було сатири і насмішки, а за те був якісь моральні науки на тему: „За сиротою Бог з калитою", „Добре робиш добре будь", „Хто рано встає, тому Бог дає" і т. п. Тоді певно були б усі вдоволені, крім публики, авторів і касієра.

Перша вистава пройшла під знаком „Хай так буде як бувало". Почалося з півгодинним спізненням і зі стуканням та забиванням цвяхів. Всі признають, що це було найбільшим моментом у змісті. Але адміністрація не мала відваги відступити від традиції, освяченої всіми концертами, театрами, вічами і зборами.

Кажуть що друга вистава має відбутися вже точно в означеній годині. Дай Боже, щоб так було, бо не був би один з найкращих дотепів, які зродилися в останніх літах серед нашої задимленої атмосфери.

Галактіон Чіпка.

ПОЛІТИЧНІ НОВИНИ.

Нагле внесення Українського Клюбу.

Наглість внесення Українського Клюбу в справі оснування державного українського університету у Львові буде мотивована на вівторковім засіданні сойму. З рамени Українського Клюбу промовлятиме в тій справі пос. Хруцький.

Димісія мін. Морачевського.

Мін. суспільних робіт Морачевський зложив 6. лютого на руки премієра Скшинського письмо з просьбою димісії. Тому, що цей крок апробував клюб ППС., премієр Скшинський димісію прийняв. Тепер як кандидатів на становище мін. сусп. робіт вичислюють: Недзялковського, Яворовського й А. Гавзнера.

През. Войцеховський прийняв димісію мін. Морачевського й поручив тимчасове керовництво мін. суспільних робіт держ. підсекретареві інж. Рибчинському.

Виступлення з нач. сіон. ради.

Д-р Леон Тененбавм із Дрогобича зголосив виступлення з начальної сіоністичної організації. Президія нач. ради сіон. організації ухвалила телеграфічно скликати на вівторок засідання нач. ради. На порядку дня: останні події в жид. колі і у сіон. фракції.

Румунський насл. престола відкличе резиґнацію.

До Білгороду наспіли вісти з Риму і Медіоляну, що до Букарешту прибули два делегати рум. князя Карла з декляраціею, якою відкликає свою резиґнацію й приобіцює понехати поліг. боротьбу в рядах опозиції проти уряду Братіяну.

фр. головноком. у полоні в Друзів.

Арабські часописи в Єрусалимі подають, — непотверджену досі — чутку, що головнокомандуючого французьких військ у Сирії ген. Гамеліна Друзи полонили підчас прогульки до Бейрута. Перевезли його як воєнного полоненого до Джебель-Друз. Султан Друзів Акраш приготовляє воєнну кампанію проти Французів.

Мала антанта й СРСР.

У льондонських політ. колах думають, що конференція малої антанти розглядатиме м. и. справу визнання СРСР. усіми трьома державами. Одначе в тій справі не могтимуть ухвалити загального рішення зогляду на неусунене досі непорозуміння між Румунією й СРСР. Тому гвизнання СРСР. полагодять індивідуально.

Фальшівницька афера.

Бувш. мадярський премієр Ст. Фрідріх, переслуханий знову, обтяжив прем. Бетлена. Зізнав, що Бетлен попирав фальш. аферу під покришкою патріотичної акції. Це що найшли другу машину до фальшування — на думку фр. поліції — є доказом, що фальшівники дальше друкували банкноти. В Будапешті числяться з уступленням Бетлена з цілим кабінетом. Поодинокі парл. партії нараджуються в справі складу майбутнього уряду. Франц. пос. у Будапешті Клівшан відвідав гр. Телекі. Кажуть, що до Франції зверталися, чи попирала би евент. кабінет Телекія. Віндішгрец зізнав, що кліші й папір на 1000 франківки одержав тому три роки з французького банку. Перекупив він високих урядовців фр. банку за 9 міліярдів мад. корон.

Опозиція на боці Гортія.

Між ліберальними партіями й реґентом Гортієм прийшло до зближення. І леґітимістичні посли, що належать до консерв. опозиції в Нар. Зборах займуть прихильне становище для рег. Гортія. Так у парляменті наступить зовсім новий уклад сил.

Біржа.

Америк. дол. 7·46 — 7·50 канад. дол. 7·25 — 7·35, чеські кор. 0·23·00 — 0·23,2' леі 0·3·00 — 0·3·25, франки фр. 0·29·00 — 0·29·50, фр. швайц. 1·48—1·52, англ. фунти 34·30 — 34·70.

Золото. 20 кор. 29·60 —29·70, 20 франк. 27·00—27·60; 20 марк. 33·50—34·00; 10 руб. 37.00—37·80.

Срібло. Австр. кор. 0·58·00—0·60·00, 5 ав. кор. 3·10—3·20, фльорени 1·55—1·60, рубл. 2·50 — 2·60, рубель дрібним сріблом 1·25 —1·30.

НОВИНКИ.

— Франція—Україна. „Прагер Прессе" повідомляє, що в Парижі вийшло перше число місячника п. н. „Франція—Україна", видаване товариством „France-Orient". У першім числі є статті французьких та українських авторів.

— Таємне вбивство на личаківському цвинтарі, — про яке ми вже писали вчора, — ще не вияснене. Убитим є Владислав Македьондра, 18-літній ученик промислової школи, зам. при вул. Пекарській 109. Убитий був легкодушним хлопцем, заливався й обертався в підозрілих товариствах. Хто й чому його вбив, не знати. Невідомий злочинець застрілив Македьондру двома револьверовими вистрілами, з яких один перейшов йому крізь лице, а другий крізь мозок. Кулі перейшли наскрізь і спричинили негайну смерть. Убивство, що нагадує собою трагічну смерть пок. Корнеллі, викликало в місті велике вражіння.

— Делеґація „Народного Дому" у премієра. Дня 6. лютого прийняв премієр Скшинський делеґацію „Народного Дому" у Львові. В склад делеґації входили: о. Давидович, д-р Заяц і Свистун.

— Мов у країні прерій. Між Яновом і Страдчим на вісім купців, що верталися зі Львова з краму, напало четверо

тів виговоритися та не мав перед ким.

— Десь мене не могла яка куля вбити. Тільки їх літало на війні. Вбила жінку, дітей, а мене, проклята, не хотіла. Ти, Павле, жий!... А не знати як.

Підійшов до шинквасу.

— Дасте горівки, чи ні?

Жидівка кивалася.

— Чого ви киваєтеся? До шабасу далеко. Нині що лиш середа. Наливайте!

— Хочете, щоб я начальникові сказала? — погрозила.

Зложився, як сцизорик.

— Я вам дров нарубаю на шабас. Дрібно. Лиш покажете сірник, запалиться. Лийте, якіж бо ви скупі!

Жидівка лиш раменами здвигнула. Наливала.

— Не цей. Більший беріть, як собі більше здоровля бажаєте.

— Пийте, який даю, а до мого здоровля вам зась.

Випив, вуса долонею обтер і облизався.

— От і вийшов чоловік на пана. До війни мав хату, жінку, діти, поле, корову, пару хвостів, навіть стоси з ліса возив, а нині що?

Кожну чарку вижебруй, щоб хробака залить. Гадаєте, з добра я пю?

Ніхто не відповідав йому. Сплюнув.

— Бодай би так моїм ворогам добре було!

Стояв посеред коршми великий і грізний. Не старий ще. Літ поза сорок. Подобав на дерево, з верху сильне, а в середині дуплаве.

— Лийте ще Иоськова. Як вам світ милий, лийте. Я вам гній викину зпід корови, до міста піду, що схочете зроблю, лийте лиш!

Налила ще. Випив і стрепенувся. Розвязувався язик.

— Як я з тої війни на своє господарство, як на пустиню вернув, як мені ніхто певно навіть повісти не вмів, де моя жінка і діти лежать, то присяйстобоже хотів повіситися. Та навіть порядної гиляки не було... А в Гилькової Марини хата без газди пустувала. Гилько десь на війні пропав. І пропадав масток. Ви знаєте, як воно було — звернувся до жидівки.

— Сто разів чула від вас — відповіла.

— То послухайте сто перший — і засміявся. Отож і гадаю собі: в Марини нема чоловіка, а в мене Бог жінку забрав, в неї є хата, поле, масток, а в мене здорові руки, щоб лиш тії папері прийшли, що її чоловік погиб — посватаю.

Перервав, бо чужинець рушився нетерпеливо і глянув на нього, як вовк. Стукнув чаркою об стіл.

— Дайте тараку, як є. І ще одного селедця — зголоднів я.

(Докінчення буде.)

Наївний апель.

Часом появляються у польській пресі своєрідні та ізольовані погляди на польсько-українські відносини в Польщі. Це буває рідко, а дієтся переважно в моментах, коли Польща нездужає. Тоді всякі публіцисти, або й просто менше або більше письменні люде шукають причин недуги. Почуваючи себе польськими патріотами, ті люде намагаються навіть лічити свою державу саме при допомозі своїх власних методів лікування, иншими словами при допомозі своїх власних проєктів усування причин недуги. Одні з них мають відвагу виступати з відкритими шеломами. Такі під статтями підписуються та критикують політику і все однозгідно доходять до висновку, що причина такої чи иншої, неправильної чи злої польської політики у відношенню до Українців коріниться не серед Поляків — а навпаки все бере початок у ворожій поставі Українців до Польщі. Кінець кінцем доходять до висновку, що кождочасна політика усіх польських урядів

. . . . була правильна. Инші забирають голос у тих справах анонімово.

Черговою появою того роду є стаття під назвою: „Змінім політику!", яку приніс львівський „Век нови" з дня 5. лютого ц. р. Напружені та шкідливі для Польщі польсько-українські відносини — ось тема статті. Автор не виступив з відкритим шеломом, отже не підписався під статтею, а скрився за криптонімом. Нічого не каже про нього і редакційна замітка, яка запевняє, що він видатний польський публіцист. Сама стаття належить безперечно до рідких появ у польській пресі, та має на перший погляд деякі признаки протверезіння, але не Поляків, а автора. Та коли їй приглянутися блище, то вона грішить великою наївністю і то тим більше, що має характер апелю, тобто відозви, про що свідчить сама назва. Часом і наївність симпатична, але тоді, коли в ній є бодай деяка доза щирости. В даному випадку цього нема. Про те свідчить найкраще сам вступ:

„Цей заклик цілком не відноситься до п. Скшинського, хоч його методи австрійської дипльоматії лишають так багато до бажань, що можуть задовольнити хиба тільки його приятелів, або людей, що вважають дипльоматію за гру пустими фразами. Тим разом маємо на увазі Русинів (!) зі Східної Малопольщі (!), у відношенні до яких п. міністр теж провинився, віддаючи їх на поталу угоди з Жидами!"

Поминувши саму номенклятуру, якої автор придержується послідовно в цілій статті, слід направду подивляти наївність того „видатного" польського публіциста, що все лихо в політиці Скшинського у відношенні до Українців зводить якраз до угоди з Жидами. Це характеристичне розумування кожного Поляка, що навіть тоді, як відкриє зло, старається звалити вину за нього на когось третього. Ще пікантнішим є факт, що за зміною політики апелює автор до „Русинів". . . . .

„В чому ж заключається зло нашої спільної польсько-рускої політики, що її слід змінити — питає автор і одночасно відповідає: Відбудувавши до деякої міри нашу колись спільну з Українцями державу, ми увікічнили також спільні історичні блуди. Було це непорозуміння не польського народу з українським, але Козаччини з Річпосполитою... була вона боротьбою одної касти"...

„До загострення боротьби причинилася взаїмна непорозумілість та непрозуміння спільних провин і їх наслідків. Ми вели політику на коротку мету, позабувши, що руйнуємо власними руками спільний дім, щоби по зруйнуванню дати змогу сусідам його загорнути. По польській стороні стала до боротьби можновладна верства, а по стороні Українців став народ. Таким чином кастова боротьба перемінилася в народню, а наслідок був дуже сумний: одні і другі попали в руки немилосних ворогів. Ми встигли вирватись з ярма, більшість Українців від Збруча до Дніпра і від Дніпра аж до російського Харкова остала в неволі — політичній і духовій. Невелика частина українського народу остала в границях нововідбудованої Польщі. Українська суспільність в Східній Галичині, підтримувана ворогами в ненависти до польського народу, хоч є частиною найбільше політично освідомленою, дала себе порвати великим надіям і великим ідеалам — утворення власної держави. В національному значінню Українці такої держави ніколи не мали, але надзвичайно щасливе фізичне їх поселення, в дуже догідних умовинах, дає їм право до осягнення власної держави. Одначе не мають її та довго ще мати не будуть, бо мають ґрунт під будову, але не мають будівельного матеріялу. Такий матеріял можуть Українці витворити на будуче тільки в Польщі. Але там, де робітники сваряться, неможлива праця".

Все наведене — це мотиви для висновків. У тих мотивах автор аналізує історичні процеси, як звичайно, тенденційно і суто по польськи. Та найзабавніше те, що весь визвольний рух нашого народу зводить до ненависти Поляків, яку штучно розвивали та підсичували польські вороги. До того самого джерела зводить він і українські національно-державні ідеали. Тут розкриває автор цілу пропасть злоби та національно-польського шовінізму, дарма, що він намагається його укрити та замазати. Всі инші розумування автора доказують хіба про його надто вже впадаючу в очі поверховність. Та перейдімо до висновків.

„В імя своєї власної дальшої і ближчої будуччини Українці повинні погодитися з істнуючим політичним станом як з конечністю, з якої покищо нема виходу. Ні Польща, ні ніяка инша держава, як політичний організм не дозволить на те, щоби в лоні того організму міг істнувати иншиій зі самостійницькими аспіраціями, бо це було би творенням підстав для розбивання державної єдности. Але в тому спільному організмові, що їм забезпечує культурний розвиток в найширшому розумінні, вони повинні та мають право прямувати не до абстіненції, але до опанування в тому організмі найвищих гідностей. Але ніякий уряд не може допустити до співпраці своїх горожан, якщо не має до них абсолютного довіря. Без того довіря співпраця нетільки неможлива, але й небезпечна. Треба тому вернути до польсько-української політики, яка істнувала перед козацькими війнами".

Виходить те, що ми зазначили на початку. Автор вповні оправдав польську політику у відношенні до Українців саме у тих висновках. Виходить, що все було би прекрасно, все якнайлучше уложилось би, як би не впертість Українців. Цеж вони не хочуть свого власного добра. Мабуть у своїй наївности автор допустився надмірного вияву щирости, коли за зразок польсько-української політики поставив політику часів, що попереджували козацькі війни. . . . .

Кінцевий акорд статті просто ідилічний

„Польський нарід — каже автор — свобідний домагатися від уряду співпраці Українців в уряді, але треба, щоби Русини покинули своє непевне становище. Вож тільки таким шляхом дійдемо до зреалізування української угоди від Гданська до Харкова". В. М.

З польського сойму.

Засідання з 5. лютого.

Перед приступленням до денного порядку відіслано в першому читанні до скарбової комісії законопроєкт про зміну розпорядку президента держави дотично виконування банкових чинностей і нагляду над ними, як також законопроєкт про податок від льокалів.

З черги реферував пос. Хелмонський законопроєкт про стемплеві оплати, якого тенденція — покінчити з дотеперішнім хаосом. Після дискусії принято законопроєкт у другому читанні враз з кількома поправками.

Потім ухвалено резолюцію військової комісії, якою взивається уряд застановити будову нових муніційних заведень під містом Любліном. Довшу дискусію викликала справа продовження прав м. Львова і Кракова побирати самостійний хаттєвий податок. В голосуванні 107 голосами проти 93 ухвалено продовжити це право до 30. червня ц. р. (таку саму поправку приняв перед тим сенат).

При кінці пос. Недзялковський, мотивував нагле внесення ППС, в справі публичної анкети про кошти промислової продукції. Нагліcть внесення принято й відіслано його до промислово-торговельної комісії.

На томуж засіданні посли українського клюбу поставили нагле внесення в справі невиконання урядом постанов соймового закону (ст. 24 і 26) з 26-го вересня 1922 щодо заложення українського університету. Внесення це підписали всі посли національних меншостей. До наглого внесення долучено законопроєкт в справі заложення українського університету у Львові, який складається з 11 точок.

Дбаймо про архітектурне мистецтво.

В обороні прав інжинірів.

Недавно вичитав я в польській щоденній пресі статтю під заголовком „Кривда діється нашим архітектам" (розуміється польським). — Автор жаліє, що архітекти подібно як малярі чують якусь надприродну відразу до писання, що промовляють тільки рисунком а не познайомляють ширшого загалу з одним з найбільших мистецтв — архітектурою, — котра колись кермувала пануючими. Вкінці запрошує автор свою пресу, щоб да-

БОГДАН ЛЕ[illegible]КИЙ.

„І остави нам долги наші..."

Вечоріло. Ноги мішали болото з снігом. Ще тільки денеде хитався сухий полин і дрімав самотний будяк.

„Поспішаймо! А то до власного села не трафлю".

Засунув руки в рукави і балував снігами.

„Деж панщизняний хрест? Ігі! Чи мене блуд вчепився, чи яка мара? Вісім літ, не такий великий час! Хоч сніги, рідну землю під ногами чую".

Пригадав собі, що війна не одно змінила. Ишов, аж у долині побачив село. Світилося в хатах, з комииів снувалися дими, на пригірку бовваніла церква.

„Паньківці! — і він перехрестився... Та невжеж тих трохи хат, школа, церква, двір і коршма, це його рідне село? Таке мале, — а дитиною він гадав, що нічого більшого від отсих Паньковець і немає. Змалїли, бо він багато світа побачив. Від гір Італії аж до далекої Сибіри. Звідтам що лиш тепер до дому вертає, до жінки. Ноги задрижали під ним. „Чи жива вона? Як собі давала раду? Чи шанає його?".

Щоб не стрічати людей, побрив загумінками. Був утомлений і ніби пяний. Утомлений від далекої дороги, а пяний від думок.

Грали в ухах широкі сибірські ріки, шуміла тайга, торохтіла, гарчала і ніби зубами клямцала залізниця — довга, як світ. Аж Европу побачив. Осінь, морози брали. Добре, що мав теплі, шкіряні штани і полушубок з футра. Але пасу не мав. Прийшлося всячину переходити, заки до рідного краю добився, до свого села. Славити Бога, що все минуло, війна, полон, Сибір, і цей поворот довгий. Заробив трохи грошей, з голими руками не вертає. Вісім літ життя чорт узяв. Та ще він, славити Бога, не старий. „Поживемо!"

З тим до рідної хати добився.

Дивувався, що не видко ні садка, ні хлівів і що пес не вибіг йому на стрічу... Війна...

З вікон на сніг лягали два пасма червонавого, теплого світла. Значиться — хата пусткою не стоїть... Хотілося кричати з радости, сміятися, як вітер влетіти туди — витатися...

Але щось його ніби за руку і за серце зловило: „стій!"

Пересунувся попри стіну, кляк на присвпу і зиркнув у вікно. Скриня білим обрусом накрита, свічки, в куті дідух... Ніби Святий вечір... На покуті сидить хлоп, літ поверх трицять, на колінах у нього дволітній хлопчина. Жінка порається біля печі...

Мало головою вікна не збив. Почорніло в очах. Заграли гармати, зашуміла тайга, його місг валилося на купу... Зрозумів усе... Його жінка, його шлюбна жінка, віддалася. Вже й дитину собі придбала. Святкують святий вечір. Діляться проскфорою і цілуються — всі троє.

А він?...

Впасти туди, прогнати його, покарати її, зробити лад! Він тут хазяїн і його тут право! З Сибіру на свята додому йшов, — пів світа перебрив!

На свята... Святий вечір нині... Най ще вечеру відять. Останню...

І як непомітно виринув іззаугла, так знов сховався туди. Загумінками до коршми поволікся.

* * *

Коршма була сильно пошарпана кулями. Вікна дощинками полатані. За шинквасом сиділа якась нова жидівка.

До коршми входили й виходили люде. Брали на свята горівку, дехто купував цукру і чаю. В куті, під печею дрімав нічний сторож.

Чужого чоловіка в полушубку, з коротко пристриженим волоссям, з довгими вусами й бородою ніхто не пізнавав.

— Пригадатися?... Пощо?... Краще так.

Казав собі подати селедця і чарку горівки. Випив і селедцем закусив.

— Подайте ще одну порцію, але велику.

Жидівка поставила на стіл найбільший келішок, який мала.

— Пан не тутешній?

— Ні.

— Здалеку?

— З другого кінця світа.

Жидівка вернула за шинквас, підперла бороду рукою і кивалася... Гордий.

Нараз пригадала собі сторожа.

— Павле! Ви мене не потребуєте пильнувати. Мене тут ніхто не вкраде.

Павло протирав очі і чіхрався біля печі.

— То що?

— То йдіть і пильнуйте села. Як би так що до чого, то скажуть, чому я вас не вигнала з коршми.

— Або я пес, щоб мене виганяти! — обрушився Павло. — От краще далиб і мені чарку горівки. Нині святий вечір.

— Не треба вам чарки, йдіть так. Ще впєтеся і замерзнете де. Не хочу я клопоту.

Павло перестав чіхрати плечі. За те всі десять пальців запустив у чуприну, як кіхті.

— От такий то мій святий вечір! — зітхнув, ніби йому щось у грудах відірвалося. Люде, як люде, а Павло, як свиня. Навіть до святої вечері не сяде. Нема де і з ким.

Видно розбирал його жаль. Хо-